

Nuvarande situation beträffande konsumtionsartiklar.

För att förhindra spridning av falska rykten och för att rätta felaktiga antaganden meddelar folkförsörjningsministeriet minutaffärernas personal och övriga personer, vilka komma i beröring med den stora allmänheten, följande uppgifter om situationen beträffande konsumtionsartiklar för närvarande. Dessa uppgifter äro icke i denna form avsedda för tidningspressen.

Näringsfett.

Från Danmark har köpts 203,000 kilogram smör, som inkommit till landet i början av maj. 300,000 kilogram räämnen för margarin äro på inkommande. Grundransonerna näringsfett tilldelas fortfarande i lika stora mängder och under juni månad kanhända ytterligare några extra ransoner, men i allmänhet kan man icke under sommarmånaderna giva lika rundligt tilltagna extra ransoner som under april—maj.

Kött och köttprodukter.

Tillgången på inhemskt kött har under senaste tid varit mycket liten. Detta beror till stor del därpå, att boskapsägarna önska bevara sin boskapsstam så stor som under näröändande utfodringsförhållanden blott är möjligt. Emedan mer än hälften av det kött, som anskaffats under april har måst användas för behov med förmånsrätt, har man icke ens närmelsevis med inhemskt kött kunnat tillfredställa det av köttkupongerna förutsatta behovet. På grund härav har man varit tvungen att importera kött.

Under januari—mars innevarande är importerades 96,140 kilogram färskt och 329,996 kilogram salt fläsk. Dessutom ha 180,343 kilogram olika köttkonserver under nämnda tid importerats. Däremot har nötkött icke alls införts. Under april månad importerades 132,100 kilogram färskt och 709,733 kilogram salt fläsk samt 819,606 kilogram olika köttkonserver. Endast 64 kilogram nötkött importerades.

Det utländska köttet har huvudsakligen distribuerats i större konsumtionscentra.

På grund av den knappa produktionen och transportsvårigheterna torde man vara tvungen att delvis minska kötttransonerna.

Kaffe.

Till landet har 2,400,000 kilogram kaffe inkommit. Importsvårigheterna ha dock ansenligt begränsat möjligheterna att få in kaffe till landet.

Till följd härav, och även för att spara på brödsäden, är man under juni tvungen att minska tilldelningen av surrogat till hälften av nuvarande ranson. Rent kaffe tilldelas däremot samma mängd som under den tidigare utdelningsperioden.

Socket.

I början av maj inkom till landet 1,533,000 kilogram socker och på inkommande är som bäst 830,000 kilogram. Socker tilldelas under juni lika mycket som i maj.

Brödsäd.

Den sena våren har medfört att vi icke kunna bärga in den nya skörden lika tidigt som under normala år. Då dessutom importen på grund av de forcerade krigsoperationerna försvärats mer än tidigare, har situationen för brödsäd blivit så svår, att man torde vara tvungen att minska ransonerna.

Hudar.

Då utbudet på kött varit ringa har även tillgången på hudar varit knapp. Läderfabrikernas lager ha varit mycket små och fabrikerna ha därför varit tvungna att inskränka produktionen. Emedan boskapsägarna äro berättigade att för eget behov låta bereda hudar ha små garveriaffärer haft mycket arbete. 747,000 kilogram hudar ha inkommit till landet.

Fisk.

Emedan islossningen denna vår jämfört med tidigare är varit ovanligt sen, har det lett till, att man icke kunna påbörja fisket så tidigt som under andra somrar. På grund härav har utbudet på fisk varit mindre än vanligt, med undantag för i Petsamo fångad fisk, som funnits rikligare i handeln. Men nu, då islossningen vid kusterna småningom börjar, väntar man att fisket skall komma i gång på allvar. Vårfångsten av strömming har även kommit ingång på några orter, och fångsten med ryssjor har

begynt, varför man kan hoppas på att även i det hänseendet en förbättring inträder.

Frukt.

Under tiden mellan den 26/5—10/6 tilldelas mot kupong Z₂ på det allmänna köpkortet Y ett kilogram färsk eller alternativt 250 g torkad frukt.

Tvål.

Räämnen för tvålindustrin finnas i landet till en mängd motsvarande c:a 2 månaders konsumtion och mera är på inkommande. Under april erhöles c:a 475,000 kilogram inhemska fettämnen och 475,000 kilogram talg importerades.

Mot kupongerna V₁ och V₂ på det allmänna köpkortet Y tilldelas under tiden maj—juni alternativt 125 g tvål eller 250 g tvättpulver per kupong. Mot kupong LXXII på barnens beklädnads- och skodonskort tilldelas 125 g tvål eller 250 g tvättpulver.

Läder- och skoindustrin.

Skoindustrin planerar för nästa höst en avsevärd produktion av folkskodon. Skoplagget kommer att vara av skidkängsmodell, med stark gummisula och av stadigt ovanläder. Modellen tillverkas för damer, herrar och barn i numrering 28—47. I handeln kommer kängan att gå under namnet KH-kängor.

För närvarande arbetar läderindustrin med c:a 30 %:s och skoindustrin med c:a 65—70 %:s effekt.

Knappheten på räämnen gör långa sommarledigheter om minst en månad nödvändiga inom hela industrin.

Bränsle.

Stenkol.

Stenkolssituationen har under senaste tid något lättat, och industrinrättningarnas behov för den närmaste framtiden har kunnat tillfredställas. Varan anländer fortlöpande till landet och nya befraktningskontrakt ha gjorts.

Koks.

Den för den gångna bränsleperioden planerade mängden har i sin helhet kunnat importerat. För närvarande finnes i någon mån i olika delar av landet koks lagrad för bränsleperioden 1941—42.

Ved.

På vedmarknaden börjar uppmärksamheten fästas vid upplagringen av brännved för nästa uppvärmningsperiod. Ett antal köp ha redan avslutats, men prisen synas vara i stigande.

För närvarande pågår som bäst en allmän inventering av bränsleförråden. Enligt vad man kunnat sluta sig till av förhandsuppgifter torde landets förråd av brännved avsevärt överstiga uppgivna avverkningsmängder.

Avverkningarna för konsumtionsperioden 1941—42 ha vidare framskridit tillfredsställande. Vid utgången av april hade sammanlagt 15.19 milj. m³ avverkats. Den avverkade mängden utgör 82.1 % av det ackord som uppställt.

Transporterna ha på grund av menföre och minskning av uppvärmningsbehovet varit få. Uppmärksamheten är nu huvudsakligen fäst vid planläggandet av vattenledstransporter samt vid kontroll av fraktprisbildningen. Som bäst pågå förfrågningar angående mängder och transportvägar för trävaror avsedda att användas i hemlandet samt för export.

Bilkol och -splint.

Tillgången på bilkol är fortfarande riklig, men på splint råder kännbar brist.

Gummiringar.

Under april månad inkom till landet 1,684 ytterdäck och 2,466 inner-slangar, vilka huvudsakligen äro avsedda för last- och linjebiler.

Gummifabrikernas råämnessituation kan underlättas genom att alla gummi-rester tillvaratagas. Må vi endast minnas, att vi kunna få nya bilringar av gamla galoscher. Därför: tag vara på alla gummirester. Uppsamlingsorganisationer leverera dem såsom råmaterial till gummifabrikerna.

Färgämnen.

Målningsolja eller fernissan framställes av linfröolja, vilken måste importeras. För närvarande erhålles den endast från Syd-Amerika. Av kända orsaker är befraktningen från transoceana länder nu synnerligen svår, varför landets förråd av linolja är ytterst litet.

Linoljan som sådan behövs för många nödvändiga tekniska ändamål. Anse-nliga mängder fernissa användes även för målning av verkstadsindustrins produkter. För tillfället är oljeförbrukningen synnerligen stor t.ex. i fabriker, som tillverka jordbruksmaskiner. För målning av järndelar på båtar kan icke heller användas något surrogat, varför förbrukningen av fernissa är stor så här om våren.

Till följd härav kan för målning av vanliga byggnader tillsvidare icke alls beviljas fernissa. I stället gives talloljefernissa, som visat sig vara ett tillfredsställande surrogat. Denna förekommer för närvarande i handeln under namnet Hako-olja. Emedan tillgången på hartsolja, råämnet för talloljefernissa, även är begränsad, bör vid all målning största möjliga sparsamhet iakttagas. Vid målning av nya byggnader bör man inskränka sig till att måla endast dörrar, fönster och golv. Reparationsarbeten böra såvitt möjligt uppskjutas. Ansökningarna om inköpstillstånd för talloljefernissa böra jämte noggrann arbetsbeskrivning insändas antingen till folkförsörjningsdistriktsbyråerna, vilka avgöra ansökningar om högst 25 kg, eller till folkförsörjningsministeriet, som avgör större ansökningar. I Helsingfors stad giver folkförsörjningsnämnden inköpstillstånd för högst 25 kg. För utspädning av talloljefernissan beviljas högst 25 % terpentin.

Vid målning av träd bör i största möjliga utsträckning användas vattenfärger, tjära eller av stenkolstjära framställda produkter, vilka nog stå att få i handeln.

Ytterligare må nämnas, att man varit tvungen att i hög grad inskränka även färgfabrikernas verksamhet på grund av bristen på fernissa. Färgfabrikerna leverera färdiga färger endast enligt folkförsörjningsministeriets föreskrifter.

Det är naturligt, att en dylik reglementering i hög grad begränsar målar-nas arbetsmöjligheter, men det är även klart, att genom reglementeringen får man under en längre tid de

nödvändigaste arbetena utförda. Fernissa torde kunna tilldelas rikligare, emedan inköpta linoljepartier nyligen inkommit till landet.

Textilindustrin.**Ull.**

Fabrikernas lager av till landet inkommen ull räcker för c:a 2 å 3 månaders förbrukning. 121,000 kilogram ull och 4,850 kilogram ullgarn ha inkommit.

Bomull.

En mängd bomull motsvarande c:a 2 månaders förbrukning finnes å fabrikerna eller är på väg från Petsamo. Nya köp ha avslutats och mindre partier torde inom kort anlända till landet.

Maktlagen.

Den 9 maj trädde den s. k. makt-lagen i kraft. Den föreskriver märk-bart strängare straff för överträdel-ser av reglementeringsbestämmelserna än vad hittills varit gällande. Nu kan för reglementeringsbrott ädömas t. o. m. 3 års tukthusstraff samt förlust av medborgerligt förtroende, medan åter det strängaste straffet tidigare, med undantag av straff för ocker, var 6 månader fängelse. För att effektivare än tidigare kunna kontrollera reglementeringsbestäm-melsernas efterföljd har även visiterings-rätten märkbart utvidgats. Nu ha folkförsörjningsmyndigheterna rätt att undersöka butiker, produktions-inrättningar, kontor, lägenheter, för-varingsrum djurstall, lagarskjul, transportmedel samt granska handels-böcker och andra dylika handlingar. Polismyndigheterna kunna även undersöka bostadslägenhet tillhörig per-son, som misstänkes för reglemente-ringsbrott.

Insamling.

I sommar böra alla, såväl landsbor som stadsbor, fästa uppmärksamhet vid insamlingsverksamheten. Man kan samla t. ex. kottar, vide, myr-ägg, maskrosrötter, drogväxter, svam-par, lav, fjädrar, ben, tagel och hår, lump och ull, rester av fårskinn och avfallsprodukter. Bären böra icke heller förglömmas. Alla dessa upp-räknade ämnen och växter köpas, varför varje samlare kan sälja allt, som icke behövs för eget bruk.